

7 בינואר 2013

בפקס ובמייל

לכבוד
חה"כ ראובן ריבלין
יושב ראש הכנסת
ירושלים

שלום רב,

הנדון: העברתו של ד"ר גלעד נתן מתפקידו כחוקר במרכז המחקר והמידע של הכנסת

בצער ובדאגה למדנו מפרסומים, כי הנהלת הכנסת החליטה להעביר את ד"ר גלעד נתן מתפקידו כחוקר במרכז המחקר והמידע של הכנסת. אנו קוראים להשיבו לתפקידו לאלתר.

במסגרת עבודתו במרכז המחקר והמידע חקר ד"ר נתן היבטים שונים הנוגעים למהגרי עבודה ולמבקשי מקלט בישראל. אנו מכירים היטב את עבודתו של ד"ר נתן מפעילותו בתחום זה. מחקריו מסייעים לעוסקים בתחום להיחשף לנתונים הרלוונטיים, להכיר את עמדותיהם של כלל הגורמים הרלוונטיים, ולעמוד על הדילמות והקשיים הרלוונטיים לתחום. מידע זה חיוני לדיון ולטיפול בתחום מורכב ורגיש זה.

מחקריו של ד"ר נתן סוקרים לאורך שנים באופן קונסיסטנטי ויסודי את תופעות ההגירה, הן בהקשר המקומי והן בהקשר הגלובאלי. המחקרים מציגים את המורכבות הנוגעת לתחומים אלה, והם מקצועיים, מהימנים וחפים מהטיה מגמתית או פוליטית. הם זוכים להערכה רבה הן בקרב חברות וחברי הכנסת מכל קצות הקשת הפוליטית, שביקשו ממרכז המחקר והמידע לערוך את המחקרים, והן בקרב חוקרות וחוקרים מן האקדמיה, העוסקים בתחום ההגירה, ומחקריו של ד"ר נתן משמשים להם מקור להתייחסות. כתיבתו מאוזכרת בפרסומים ישראלים ובנלאומיים.

מחקריו של ד"ר נתן פורסמו ביוזמת הכנסת וביוזמת חברות וחברי הכנסת שהזמינו אותם, וזכו לתהודה. אכן, העובדות והמסקנות שבמחקריו של ד"ר נתן, המבוססות רובן ככולן על נתונים שקיבל ממשרדי הממשלה השונים ומן הרשויות, אינן עולות בקנה אחד עם סדר היום של ממשלת ישראל ועם מסריה, ולא פעם מצביעות על ליקויים בתפקודה. מחקריו מלמדים, כי רבות מהחלטות הממשלה בתחום הגירת העבודה אינן מקומות. הם מלמדים על העדר מדיניות לטיפול במבקשי מקלט, ועל כך שמסרים מסיתים נגד מבקשי מקלט, כגון: "שיעור הפשיעה בקרב המסתננים גבוה", הם חסרי יסוד.

משום כך, הותקף ד"ר נתן בשבועות האחרונים שוב ושוב על ידי גורמי ימין. אלה ביקשו להציגו כאיש שמאל רדיקלי, ולהטיל ספק במוניטין המקצועי, במחקריו וביושרתו. בעקבות זאת נבחנה עבודתו של ד"ר נתן על ידי גורם חיצוני, ולא נמצא בה דופי. ואולם, הלחץ לסלק את ד"ר נתן לא פסק, ולבסוף נמצאה התואנה: ד"ר נתן פרסם בעבר מאמרים בעלי אופי פוליטי. הוא עשה כן

בהתאם לדין ובידיעת הממונים עליו, וחדל לפני שלוש שנים, בעת שדרגתו לא איפשרה זאת עוד. אף על פי כן, המאמרים שפרסם כדין שימשו להנהלת הכנסת תירוצים על מנת להעבירו מתפקידו.

אין זאת אלא, שסילוקו של ד"ר נתן מתפקידו נחזה כהתנכלות למחקריו, מתוך מטרה להטיל בהם דופי, ולהשתיק מחקרים מסוג זה, שאינם נוחים לממשלה. הצגת הדברים על ידי הכנסת, כאילו ד"ר נתן הועבר מתפקידו על מנת להגן על אמון חברי הכנסת והציבור במרכז המחקר והמידע, אינה נכונה, וממילא משיגה תוצאה הפוכה. סילוקו של ד"ר נתן יטיל מעתה צל כבד על מחקרי מרכז המחקר והמידע, ועל הלגיטימציה שזכו לה בקרב הציבור ובקרב הקהילה האקדמית. על החוקרות והחוקרים הוטל אפקט מצנן, שכן הם יודעים כעת, כי אם ברצונם לשמור על תפקידם, עליהם להכפיף את מחקריהם לעמדותיהן של הממשלה ושל הקואליציה, ויש להיזהר מלעורר את חמתן.

קשה להימנע מן התחושה, כי העברתו של ד"ר נתן מתפקידו הינה חוליה נוספת בשרשרת מקרים של התנכלות פוליטית והשתקה של אנשים ומוסדות, שהתבטאויותיהם ומחקריהם אינם מתיישבים עם עמדותיהן של רשויות השלטון בשנים האחרונות: פיטוריו של מר אדר כהן, המפקח על לימודי האזרחות; פסילת זכייתו של האדריכל רפי סגל בתחרות על תכנון הספרייה הלאומי; ביטול השתתפותה של פרופ' רבקה פלדחי במפגש מדעי עם קאנצלרית גרמניה; רדיפתם של חוקרי המחלקה לפוליטיקה ולממשל באוניברסיטת בן-גוריון שבנגב; ועוד. בכל מקרה ומקרה, כמו בענייניו של ד"ר נתן, נמצאו נימוקים, תירוצים ותואנות להחלטה, ואולם המגמה המסתמנת הינה ברורה ומדאיגה. מצער לגלות, כי גם הכנסת נותנת ידה למקרתזים.

העיקרון, ולפיו על הרשויות להימנע מלהתנכל לעובדים בשירות הציבורי בשל עמדותיהם, נקבע עוד בראשית ימיה של המדינה. בית המשפט הגבוה לצדק ביטל את החלטת הרשויות, שניתנה בהנחייתו של ראש הממשלה ושר הבטחון דאז, דוד בן גוריון, למנוע מד"ר ישראל שייב (אביו של חה"כ לימים פרופ' אריה אלדד), מלשמש כמורה בשל עמדות פוליטיות ימניות, אותן ביטא בכתובים. בית המשפט פסק, כי בנסיבות שכאלה אין הרשות "בת חורין להטיל הגבלות רק מפני שהיא חושבת אותן לרצויות" (בג"ץ 144/50 שייב נ' שר הבטחון, פ"ד ה 399 (1951)).

אנו קוראים לך להשיב את ד"ר נתן לתפקידו לאלתר.

בכבוד רב,

חגי אלעד

מנכ"ל

העתקים:

חה"כ ניצן הורוביץ, יו"ר ועדת העובדים הזרים, הכנסת

מר איל ינון, היועץ המשפטי, הכנסת

ד"ר שירלי אברמי, מנהלת מרכז החקר והמידע, הכנסת

ד"ר גלעד נתן, הכנסת